Maa- ja metsätalousministeriö **MUISTIO**
Luonnonvaraosasto

13.2.2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI YHTEISEN KALASTUSPOLITIIKAN SEURAAMUSJÄRJESTELMÄSTÄ JA VALVONNASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 204/2017 vp)

Esityksen pääsisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettua lakia 1188/2014.

1. Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvat muutokset

- *muutettu* neuvoston valvonta-asetusta 1224/2009
- *kumottu* neuvoston turska-asetus 1098/2007
- *säädetty* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/1139 Itämeren turskaa, silakkaa ja kilohailia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta
- *säädetty* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2017/1004 kalatalousalan tietojenkeruusta (ja *kumottu* vanha neuvoston tietojenkeruuasetus 199/2008)

EU-lainsäädäntömuutosten takia lakiin on tehtävä useita teknisiä muutoksia ja päivitettävä 49 §:ssä oleva rikkomusmaksulla sanktioitavien rikkomusten luettelo. Rikkomusten luetteloon on lisätty mm. Itämeren monivuotisessa suunnitelmassa säädettyjen kalastuspäiväkirjaa ja ennakkoilmoitusta koskevien velvoitteiden laiminlyönti sekä valvonta-asetukseen lisättyjen vähimmäisviitekokoa pienempien kalojen erillistä säilyttämistä ja purkamista koskevien säännösten laiminlyönti. Lisäksi vakavia rikkomuksia koskevan 51 §:n 1 mom. 4 kohtaa täsmennettäisiin neuvoston valvonta-asetuksen muutosta vastaavasti siten, että vakavana rikkomuksena pidetään purkamatta jättämisen lisäksi purkamisvelvoitteen alaisten lajien saaliiden alukselle tuomista ja aluksella pitämistä koskevien säännösten laiminlyöminen.

2. Lohenkalastuksen ennakkoilmoitus

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 20 a §, jonka mukaan kaupallisessa lohenkalastuksessa tulisi 16.4.–31.8. tehdä Rajavartiolaitoksen kalastuksenseurantakeskukseen ilmoitus kalastusaluksen tulosta maihin vähintään 30 minuuttia etukäteen.

Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on tehostaa lohen kaupallisen kalastuksen valvontaa merialueella Suomen lohi- ja meritaimenstrategian tavoitteiden mukaisesti. Ennakkoilmoitusjärjestelmän avulla voidaan valvoa tehokkaammin myös vuonna 2017 käyttöön otettujen lohen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä. Ennakkoilmoitus luo valvojalle mahdollisuuden olla rannassa, kun kala tuodaan maihin. Valvonnan yhteydessä tarkastetaan mm. se, että mai-

hin tuodut lohet on merkitty vuonna 2017 voimaan tulleiden säännösten mukaisesti. Käytännön toteutus on tehty mahdollisimman helpoksi ja joustavaksi sekä kalastajan että hallinnon kannalta: ilmoitus voidaan tehdä puhelimella tai tietokoneella ja IT-sovellus antaa automaattisesti kuittausvastauksen. Sovellus sisältää lisäksi mahdollisuuden hakea lupaa tuoda lohisaalis maihin aikaisemmin kuin 30 minuutin kuluttua ilmoituksesta.

Ennakkoilmoitusvelvoitteen laiminlyönti säädettäisiin rikkomukseksi 49 §:n 7 kohdassa ja sen seurauksena olisi vähintään 300 euron rikkomusmaksu. Samassa lainkohdassa on sanktioitu myös Euroopan unionin säännöksissä olevia ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntejä.

3. Muut muutokset

11 § Valvontaviranomaisen velvoite ilmoittaa ilman aiheetonta viivästystä rikkomusepäilystä toimijalle, jota epäillään yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen rikkomisesta.

20-23 § Asetuksenantovaltuuksia täydennettäisiin ministeriön oikeudella säätää myös ilmoitusten antamiseen liittyvistä menettelyistä (nyt vain ilmoitusten sisältämistä tiedoista).

24 § Saaliin punnitsemisen aikarajan laskenta aloitettaisiin aluksen satamaan saapumisesta (nyt saaliin maihin siirron päättymisestä), koska saapumisaika on yksiselitteinen ja se tallentuu tietojärjestelmään, mutta maihin siirron ajankohta puolestaan ei tallennu. Aikaraja koskee vain sellaista saalista, jota ei punnita satamassa, vaan vasta muualle kuljetuksen jälkeen.

50 § Pykälässä säädetään rikkomusmaksun suuruudesta. Rikkomukset on jaettu kohteen ryhmään, toisessa minimimaksu on 100 euroa ja toisessa 300 euroa. Pienemmän rikkomusmaksun piiriin ehdotetaan siirrettäväksi kalatuotteiden jäljitettävyyttä, kuluttajille annettavia tietoja ja pakkausmerkintöjä koskevien velvollisuuksien laiminlyönti sekä punnitsemattoman kalan saattaminen markkinoille.

68 a § Muutettaisiin säädöstaso ministeriön päätöksestä valtioneuvoston asetukseksi, kun päätetään kolmansien maiden ja EU-valtioiden kalastusalusten saaliiden sallituista purkamis- ja jälleenlaivauspaikoista, sillä kyse on enemmän norminannosta kuin hallintopäätöksestä.

Voimassa olevan lain luku 6 koskee kalastuksen säätelyä ja sen alkuperäisten pykälien sisältö on jo pääosin siirretty 2016 voimaan tulleeseen lakiin Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta. Tällä esityksellä 6 luku ehdotetaan kumottavaksi kokonaan ja sen 47 § ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 68 a §:ään ja 48 §:n sisältö ehdotetaan siirrettäväksi 4 §:n toiseen momenttiin.

Eräisiin pykäliin on lisäksi tehty teknisiä tai vähäisiä muutoksia. Lisäksi oikeusministeriön laintarkastusyksikkö teki lukuisia muutoksia myös jo voimassaolevan lain tekstimuotoiluihin.

Korjattavat kohdat esityksessä

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää korjattavaksi hallituksen esityksen seuraavat kohdat, jotka on alleviivattu/yliviivattu alla olevassa tekstissä:

20 a §

Lohenkalastuksessa huhtikuun 16 päivän ja elokuun 31 päivän välisenä aikana kalastusaluksen päällikön tulee tehdä ennakkoilmoitus maihintuloajankohdasta ja -paikasta sekä kalastuksessa käytettävästä aluksesta vähintään 30 minuuttia ennen saapumista satamaan tai purkamispaikkaan. […]

49 § (rikkomukset)

---

45) purkaa lajittelemattomia saaliita vastoin neuvoston Itämeri-asetuksen 19 artiklan säännöstä tai tämän lain 68 a §:n nojalla annettua ~~maa- ja metsätalousministeriön~~ valtioneuvoston asetusta;
